

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.ym@gov.fi

LAUSUNTO

28.11.2022

Dnro 450/2022

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto YVA-selostuksen täydennyksistä

Viite: lausuntopyyntöne 4.11.2022 VN/7757/2020

**MESSAURE-SUOMEN RAJA 400 KV VOIMAJOHDON YVA-MENETTELYN TÄYDENNYK-
SET**

Paliskuntain yhdistyksellä ei ole asiaan lausuttavaa.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

mba/ao

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Viite: Lausuntopyyntö 4.11.2022

Suomen rajalta Ruotsin Messaureen suunnitellun 400 kV voimajohdon (Aurora Line) YVA-selostuksen täydennyksistä

Hankkeen kuvaus

Svenska kraftnät ja Fingrid Oyj kehittävät Ruotsin ja Suomen välistä sähkönsiirtoyhteyttä. Svenska kraftnätin suunnittelema 400 kilovoltin ilmajohtona toteutettava voimajohto kulkisi Jokkmokkin kunnan Messaureessa sijaitsevalta sähköasemalta Norrbottenin läänin Ylitornion kunnan Risuddenissa sijaitsevalle Tornionjoen ylityskohdalle. Voimajohto jatkuu edelleen Suomessa Ylitornion kunnan ja Tornion kaupungin kautta Keminmaan sähköasemalle. Suomen puolelle sijoittuva osuus on käsitelty erillisessä YVA-menettelyssä, jossa hankkeesta vastaavana on Fingrid Oyj.

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa Suomen rajalta Ruotsin Messaureen suunnitellun 400 kV-voimajohdon (Aurora Line) ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus) täydentävistä selvityksistä. Voimajohdon YVA-selostus oli kommentoilla Suomessa 20.4.-20.5.2022. Suomen vastaus ja Suomessa annettu palaute toimitettiin Ruotsille. Vastauksessaan Suomi edellytti täydennyksiä YVA-selostukseen, koska hankkeen maisema- ja kulttuuriympäristöä sekä vaihtoehtojen vertailua ei oltu käsitelty riittävästi Suomeen kohdistuvien vaikutusten näkökulmasta.

Hankkeesta vastaava Svenska Kraftnät on nyt toimittanut vastineensa Suomesta saatuihin kommentteihin sekä täydentävän maisemaselvityksen. Täydentävä selvitys koskee hankkeesta aiheutuvia maisemavaikutuksia Suomen puolella rajaa. Lausuntoja pyydetään erityisesti siitä, ovatko hankkeesta vastaavan toimittamat täydennykset riittäviä Suomeen kohdistuvien merkittävien ympäristövaikutusten arvioimiseksi.

Suhde maakuntakaavaan

Voimajohdon rajanylityspaikka sijoittuu 11.9.2015 lainvoiman saaneen Länsi-Lapin maakuntakaavan alueelle. Suunniteltu voimajohtolinjaus ylittää Tornionjokilaakson, joka on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi (ma 6098). ma-merkinnällä on osoitettu myös suunnitellun rajanylityskohdan läheisyydessä pohjoispuolella sijaitseva Tornionjoen jokivarsiasutus (ma 8146). Tornionjokilaakso on valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue (valtioneuvoston periaatepäätös 1995) ja rajanylityskohdan pohjoispuolella sijaitseva Tornionjoen jokivarsiasutus on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Lisäksi voimajohtolinjauksen alueella sijaitsee maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema "Tornionjoen kulttuurimaisema-alue".

Valtioneuvosto päätti istunnossaan 18.11.2021 valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista (VAMA 2021). Uusi alueluettelo korvaa aiemman alueluettelon vuodelta 1995. Maankäyttö- ja rakennuslaissa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että arvokkaat maisema-alueet otetaan huomioon alueiden käytössä. Ne tulee muun muassa merkitä maakuntakaavoihin. Voimajohdon rajanylityspaikka sijoittuu valtioneuvoston 18.11.2021 vahvistamalle valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle eteläisen Tornionlaakson maisemat (VAMA 2021).

Länsi-Lapin maakuntakaavassa on osoitettu uusi voimajohtolinjaus Keminmaan kuntarajalta Kukkolankoskelle Ruotsin rajalle.

Maakuntakaavassa on lisäksi annettu koko maakuntakaava-aluetta koskevia määräyksiä muun muassa arvokkaiden luonnonympäristöjen ja maisema-alueiden huomioimisesta.

Lapin liitto on lausunut Suomen puolelle sijoittuvan osuuden YVA-menettelyn yhteydessä 28.1.2019, 29.4.2020 ja 20.5.2022 sekä lunastuslupahakemuksen yhteydessä 28.3.2022.

Vastineessaan Lapin liiton lausuntojen kommentteihin Svenska kraftnät katsoo edelleen, että se on valinnut Tornionjoen ylitykselle mahdollisimman sopivan ylityspaikan, kun huomioon otetaan kaikki Svenska kraftnätiin ja Fingridin päätökseen vaikuttavat tekijät. Fingridin kanssa on toteutettu laaja selvitys useista potentiaalisista ylityspaikoista. Risuddenin ylityspaikan on arvioitu aiheuttavan kokonaisuutena vähäisimmät kielteiset vaikutukset. Arvioinnissa ratkaisevaa oli soveltuvuus sekä Ruotsin että Suomen näkökulmasta. Valittu ylityspaikka on teknisessä mielessä ja saavutettavuuden kannalta katsottuna soveltuvin vaihtoehto, kun huomioon otetaan sekä rakennetut alueet että molempien maiden luonnonsuojelutavoitteet. Valitun ylityspaikan kielteisiä vaikutuksia muihin intresseihin, kuten maankäyttöön ja maisemaan, vähentää hankkeen keskittäminen nykyisen johdon alueelle, jolloin suunniteltu johto ei aiheuta vaikutuksia alueelle, jolla ei aiemmin ole ollut verkkoinfrastruktuuria. Sekä Ruotsin että Suomen asiassa kuultujen tahojen lausunnot vahvistavat, että joki on ylitettävä samasta paikasta, jossa nykyinen voimajohto sijaitsee. Svenska kraftnät toteaa lisäksi, että kattava selvitys eri vaihtoehtojen arvioinnista löytyy aiemmista Espoon sopimuksen mukaisten neuvottelujen asiakirjoista.

Lapin liiton näkemys

Lapin liitto toteaa, että hankkeesta vastaavan toimittama täydentävä maisemaselvitys on riittävä Suomeen kohdistuvien merkittävien maisemavaikutusten arvioimiseksi, mutta toistaa Suomen YVA-menettelyssä ja lunastuslupahakemuksen yhteydessä antamansa näkemyksensä ja korostaa, että lunastuslupahakemuksen mukainen Tornionjoen ylittäminen aiheuttaisi Suomen puolella maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Voimajohtoyhteyden toteuttaminen voidaan saavuttaa myös valitsemalla vaihtoehtoinen reitti Tornionjoen ylittämiseksi useista teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisista reiteistä.

LAPIN LIITTO

Mika Riipi
maakuntajohtaja

Paula Qvick
suunnittelujohtaja

Lausunnon valmistelija:
Tiina Elo, ympäristöasiantuntija

Mika Penttilä/ Maankäyttö ja ympäristö

29.11.2022

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@ym.fi

Lausuntopyyntö 4.11.2022
Viite: Dnro VN/7757/2020

Fingrid Oyj:n lausunto koskien ympäristöministeriön lausuntopyyntöä Suomen rajalta Ruotsin Messaureen suunnitellun 400 kV-voimajohdon (Aurora Line) YVA-selostuksen täydennyksistä

Fingrid Oyj kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa:

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj suunnittelee yhteistyössä Ruotsin kantaverkkoyhtiö Svenska kraftnätin kanssa uutta 400 kilovoltin voimajohtoa Muhoksen Pyhänselästä Keminmaan kautta Ruotsin puolelle Messaureen. Kuuleminen koskee Ruotsin puolen osuutta Tornionjoelta Messauren sähköasemalle.

Suomen puolella hanke on edennyt YVA-vaiheesta yleissuunnittelu-, luvitus- ja rakentamisvaiheeseen.

Fingrid ja Svenska kraftnät toimivat hankkeessa tiiviissä yhteistyössä. Muun muassa toteutuskelpoisen rajanylityspaikan määrittäminen, voimajohdon tekniset määrittelyt sekä rajat ylittävien kokonaisvaikutusten arviointi on tehty Suomen ja Ruotsin kantaverkkoyhtiöiden keskinäisen vuoropuhelun perusteella yhteistyönä.

Fingrid Oyj:llä ei ole lausuttavaa YVA-selostuksen täydennyksestä.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö